

חקלאיות וחקלאים יקרים,

עם סיומו של החופש הגדול והחזרה המבורכת לשגרה, אנו מגישים לכם את העדכון השבועי של התאחדות חקלאי ישראל. זהו העדכון האחרון שלנו לשנת תשפ"ו, רגע לפני שאנו נכנסים לשעריה של השנה החדשה. מכאן אני מבקש לאחל לכולכם ולבני משפחותיכם שנה טובה ומתוקה, שנת שגשוג, עשייה ברוכה, צמיחה בשדות ובמטעים, וידיים מלאות בעשייה חקלאית ישראלית גאה. שתהא זו שנה של שקט, ביטחון והצלחה בכל מעשי ידינו. **להלן העדכונים המרכזיים של השבוע:**

אירועים וכנסים

נושאים שוטפים

נושאים שוטפים:

● **משבר המים במתקני ההתפלה** – המשבר החל ככל הנראה בסוף שבוע שעבר, כאשר עכירות חריגה ופלאומית במי הים התיכון הובילה להשבתתם של מתקני ההתפלה בישראל, וגרמה לשיבושים קשים באספקת המים השפירים לחקלאות, ביחוד לאזור הדרום והשפלה. החל מיום שני שעבר (31/8), עמדנו בקשר שוטף עם משרד האנרגיה, משרד החקלאות וביטחון המזון, חברת מקורות, רשות המים, אגודות המים וחקלאים בשטח, במטרה להבין את הבעיה ולנסות לקדם פתרונות מידיים. במקביל, פעלנו לאיתור בעיות נקודתיות, שניתן לתת להן מענה בזמן אמת בכדי להבטיח רציפות תפקודית ככל שניתן. על רקע הנזק המצטבר והפגיעה הקשה במשקים, [הוצאנו](#) עמית יפרח ואני מכתב דחוף לשר האנרגיה והתשתיות אלי כהן, לשר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר ולשר האוצר בצלאל סמוטריץ'. במכתב הדגשנו את השלכות המשבר על ענף החקלאות והעלינו דרישות ברורות: צמצום והקטנת השיבושים באופן מיידי, מיפוי ותיעוד שקוף של הנזקים וגיבוש מתווה פיצויים ממשלתי ייעודי למשקים שנפגעו. בתגובה למכתבנו פעל שר החקלאות וביטחון המזון, ח"כ אבי דיכטר למול משרד האנרגיה ו**בנוסף כתב**, כי השבתת המתקנים מבהירה את הסכנה בתלות החקלאות במים שפירים ומותפלים, והדגיש כי הגדלת החקלאות המושקית במים מושבים היא היעד המרכזי אליו מכוון המשרד. כדי להתגבר על המחסור, תוגברה אספקת המים ממקורות חלופיים, בהם שאיבה מוגברת מהכינרת ומקידוחים וכן מולאו המאגרים הוגדלו הרזרבות, ומשרד החקלאות וביטחון המזון הפעיל את מאגר מכלי המים הניידים לרפתות בהן היה מחסור במים, כל זה במטרה לשמור על רציפות האספקה. על פי עדכון שהתקבל בהערכת מצב ביום חמישי (3/9), בראשות שר האנרגיה והתשתיות אלי כהן ובהשתתפות ראשי משק המים, מנהל רשות המים ומנכ"ל מקורות, חל שיפור משמעותי במצב ומרבית השיבושים כבר נמצאים מאחורינו. מתקני ההתפלה מוחזרים לפעילות בהדרגה והיקף ייצור המים המוגבר מאפשר את מילוי המאגרים מחדש. במקרים של תקלות נקודתיות, מוקד רשות המים זמין וערוך לתת מענה מיידי. **אנו מודים בראש וראשונה לכם החקלאים וראשי היישובים, על שיתוף הפעולה והסבלנות. ברור לנו שהסיטואציה הייתה לא פשוטה ואנו מקווים שלא יהיו נזקים משמעותיים. כמו כן אנחנו מודים לשר החקלאות וביטחון המזון, לשר האנרגיה, למנהל רשות המים ועובדיה, ולהנהלת מקורות ועובדיה על הטיפול המסור סביב השעון להבאת הפתרון.**

● **הסכם תקציבי רב-שנתי להסדרת ענף חלב הצאן** – ביום חמישי שעבר (3/9) נחתם הסכם תקציבי רב שנתי בין משרד האוצר משרד החקלאות וביטחון המזון ולמגדלי הצאן. המשרדים (חקלאות ואוצר), בהובלת מועצת החלב ובהשתתפות אירגוני המגדלים והתאחדות חקלאי ישראל, גיבשו את המתווה בענף חלב הצאן, במטרה לחזק את כושר התחרות של המגדלים, ביסוס הייצור המקומי וביטחון המזון ועידוד התפתחותו של ענף הצאן לחלב בישראל. בנוסף מבקש ההסכם להוריד את יוקר המחיה בענף ולעודד תחרות, וזאת באמצעות מעבר ממודל של תמיכות עקיפות (מכסי מגן ומכסות ייצור) לשוק פתוח ותחרותי המבוסס על תמיכות ישירות בחקלאים ובפעילויות ענפיות. במסגרת המהלך, יועברו למגדלים כ-100 מיליון ש"ח בשנים 2027–2030, לצד תמיכה קבועה של למעלה כ-25

מיליון ש"ח מדי שנה החל משנת 2031 (עם תוספת של עד 20% למשקים בפריפריה) כולל לפעילויות ענפיות. בנוסף תתאפשר העברת היתרה הלא מנוצלת למענקי השקעות הון ו/או להרחבת הפעילות הענפית. ביטול המכס, שיושם בשתי פעימות והמעבר מתמיכות עקיפות לתמיכות ישירות צפוי לחסוך לציבור את שווי המכס שיבוטל. אנחנו מקווים שהחיסכון זה יגיע לצרכן, שירכוש גבינות צאן במחיר נמוך מהמחיר שקיים ובאמצעות כך גם תגדל הצריכה. השילוב בין תמיכה ישירה, רשת ביטחון ומנגנון מעבר מבוקר יבטיח את יציבות הענף, יעודד מחקר ופיתוח ויחזק את הייצור המקומי וביטחון המזון בכדי לשמור על יציבות הענף, לחזק אותו ולהביא לצמיחה מחודשת שלו. לקריאת הודעת משרד החקלאות וביטחון המזון בנושא [כאן](#). ההסכם יכנס לתוקף תוך 90 יום לאחר אישור חוק התקציב לשנת 2027, ובכפוף להקצאת תקציב לתמיכות הישירות בחוק התקציב, ותיקון החקיקה הנדרשת לצורך קיום סיכום זה במסגרת חוק התכנית הכלכלית הנלווה לחוק התקציב.

אורן לביא, מנכ"ל משרד החקלאות וביטחון המזון: "המתווה מאפשר לפתוח את השוק לתחרות תוך שמירה בלתי מתפשרת על החקלאות המקומית, כאשר התמיכה הישירה וההשקעה במחקר יבטיחו ענף צאן עצמאי, בר-קיימא וביטחון מזון לאומי".

מהרן פרוזנפר, הממונה על התקציבים במשרד האוצר: "המאבק ביוקר המחיה והדאגה לחקלאים משלימים זה את זה, והסרת החסמים תוריד מחירים לצרכן במקביל להענקת ודאות כלכלית ותמיכה ישירה לחקלאים".

כתבה בנושא [פורסמה](#) בכלכליסט. **אנו מודים לכל השותפים (מועצת החלב, משרד החקלאות וביטחון המזון, אגף התקציבים במשרד האוצר ולאירגוני המגדלים שמייצגים את יצרני חלב העיזים ואת יצרני חלב הצאן) בגיבוש ההסכם ומקווים שהוא יביא לוודאות ויציבות בענף לאורך זמן.**

- **דיון בדבר הסכם רב שנתי בענף הדבש והאבקה** – ביום שני שעבר (31/8) התקיים במשרד החקלאות וביטחון המזון דיון על ההצעה להסכם תקציבי רב שנתי בענף הדבש והאבקה. גם הפעם ניסינו להסביר את המורכבות ואת הדאגה האמיתית לענף ולהשלכות מגיבוש הסכם לא שקול ולא מאוזן עם מינימום סיכונים. חלה התקדמות ואנו מרגישים שאכן יש הקשבה ואנשי משרד החקלאות וביטחון המזון קבעו להיפגש עם גורמים נוספים בענף. **אנחנו ממשיכים ללוות את הענף מקרוב.**
- **דיון במשרד האוצר בנוגע להצעה להסכם תקציבי רב שנתי בענפי הצומח** – ביום ראשון שעבר (30/8) קיימנו פגישת עבודה ראשונה ומשמעותית עם נציגי משרד האוצר (אג"ת והכלכלן הראשי), משרד החקלאות וביטחון המזון ומועצת הצמחים, לקראת גיבוש התוכנית הכלכלית וחוק ההסדרים לשנת 2027-2028. במסגרת הפגישה דנו על ההצעה של משרד האוצר לקיים תהליך מקצועי, שקוף ומשותף ללא תנאים מוקדמים בדבר הסכם תקציבי רב שנתי בענפי הצומח, בירכנו על היוזמה לפתוח בשיח והדגשנו את הצורך הקריטי בשיקום האמון ובביסוס הסכמות על יעדי-העל **לפני** הירידה לפרטים, תוך הצגת חמש המשימות המרכזיות שלנו: גיבוש אסטרטגיית ביטחון מזון, הגדלת התפוקה והייצור המקומי, טיפול מושכל ביוקר המחיה, חיזוק גורמי הייצור (מים, קרקע ועובדים וביטוח סיכונים) וביסוס הדור הממשיך, דרך יצירת ודאות והגנת ופרנסה יציבה. הבהרנו כי חיזוק הייצור המקומי והסרת חסמים הם המפתח להרחבת ההיצע כולל התייחסות לתחום התיווך והמחירים, לצד שמירה על הגנה על התוצרת המקומית ונכונות לבחון מעבר מתמיכות עקיפות לתמיכות ישירות במודל מדורג ומותאם, כפי שנעשה בהצלחה בענפי המדגה, הבקר ושמן הזית כעת גם בענף הצאן לחלב. מנגד, נציגי האוצר הצהירו כי אין בכוונתם לפגוע בייצור המקומי אלא לחזקו, הוחלפו דעות בדבר שיטת ניהול התהליך באמצעות הקמת צוות עבודה מרכזי שיקיים דיוני מאקרו אינטרסניים להגדרת המטרות והעקרונות לפני מעבר לצוותים פרטניים לפי קבוצות גידולים, ולפי קריטריונים נוספים שעליהם יחליט הצוות המקצועי.

- דיון במשרד האוצר בדבר הסכם בענף החלב** – בהמשך לפגישה בענפי הצומח התקיימה גם פגישת עבודה ראשונה עם נציגי משרד האוצר (אג"ת והכלכלן הראשי), משרד החקלאות וביטחון המזון, התאחדות יצרני החלב ומועצת החלב, במטרה לדון על ההצעה של משרד האוצר לקיים תהליך מקצועי, שקוף ומשותף ללא תנאים מוקדמים בדבר הסכם תקציבי רב שנתי בענף חלב בקר. בירכנו על הדיון הפתוח והדגשנו כי תהליך נכון חייב להתבסס על שקיפות, הדדיות ושיקום האמון, תוך הבהרה חד-משמעית כי איננו ממשיכים מנקודת ההפסקה של הרפורמה הקודמת אלא מתחילים קודם כל מהגדרת מטרות-העל והעקרונות לפני הירידה לפרטים. ציינו כי ענף הרפת הוא ענף מתוכנן ויעיל שהגידול בתפוקה בו זהה לגידול באוכלוסייה, וכי עיקר בעיית יוקר המחיה ורציפות האספקה לא נמצאת רק במקטע של ייצור החלב הגולמי ולפיכך נדרש לטפל גם במקטעים נוספים כמו המחלבות ועלויות המזון לרפת, תוך שמירה על ההתיישבות בפריפריה והבטחת ודאות ארוכת טווח לרפתנים. נציגי האוצר הביעו נכונות להגיע להסכם שיביא מחויבות ממשלתית להמשך קיומו וצמיחתו של הענף, ובסיכום המפגש הוחלט על קיומם של מספר מפגשים מקדמיים להגדרת המטרות, העקרונות ולוח הזמנים, כדי להבטיח עבודה מקצועית וסדורה לטובת החקלאות הישראלית.
- ועד הפועל של מועצת הצמחים** – ביום שלישי (1/9) השתתפתי בישיבה של הוועד הפועל של מועצת הצמחים. בישיבה הצגתי את את ההצעה לקיים שיחות בדבר הסכם תקציבי רב שנתי בענפי הצומח. כמי שיוויל את המהלך מטעם החקלאים יחד עם ארגוני המגדלים ומועצת הצמחים, אני רואה חשיבות רבה בהצגת הנושא לקהל רחב של שותפים וזאת בכדי להקטין את את אי הוודאות ולהגביר את האמון והשותפות. בימים הקרובים נקיים גם סבב של שיחות עם ארגוני המגדלים.
- גיוס עובדים זרים מקמבודיה** – משלחת בין-משרדית בראשות מינהל עובדים זרים שוהה בקמבודיה כדי לקדם גיוס עובדים זרים מיומנים לענף החקלאות בישראל, באמצעות תהליך מיון קפדני, הכולל מבחנים ממוחשבים ופיזיים. צעד זה מגיע כחלק מהיערכות רשות האוכלוסין וההגירה לגיוס כ-20,000 עובדים במסגרת הסכמים בילטרליים בשנת 2027, ומטרתו להרחיב את מקורות הגיוס, המתבססים כיום בעיקר על תאילנד (כ-90% מתוך כ-50,000 עובדים) כדי לחזק את הענף ולספק מענה מקצועי לצורכיו. **אנו מודים לאנשי רשות האוכלוסין ומשרד החקלאות וביטחון המזון על מאמציהם למילוי המשרות אצל החקלאים.**
- מדינות נוספות מצטרפות להולנד ואוסרות יבוא ומסחר של תוצרת מיהודה ושומרון ורמת הגולן** – כפי שדיווחנו לכם בעדכונים הקודמים, ממשלת הולנד הודיעה רשמית על איסור גורף על יבוא, מסחר ותיווך של סחורות שמקורן ביהודה ושומרון, מזרח ירושלים ורמת הגולן. לצערנו מדינות נוספות מצטרפות לאיסור והשבוע למדנו שגם בלגיה, פורטוגל, ספרד ואולי אפילו אנגליה יצרפו למהלך. **אנו ממשיכים לעקוב מקרוב בדאגה אחר הנושא, בוחנים את דרכי הפעולה מול גורמי הממשלה, ונמשיך לעדכן אתכם בכל התפתחות.**
- כנס הענקת אותות הוקרה לחקלאים מצטיינים במועצת הצמחים** – ביום חמישי (3/9) התקיים הטקס השנתי של מועצת הצמחים שבו הוענקו לחקלאים מצטיינים אותות הוקרה. **המצטיינים בענף הירקות הם:** גד"ש קיבוץ עלומים, מאהר דקה מימה (מועצה אזורית זמר), אליעזר ונתן אקלר משק אלדר, קדימה -צורן. **המצטיינים בענף הפירות:** נורי מורג מקיבוץ אל רום, ראובן וגיא ביטן ממושב פתחיה, אודי גפני ממושב שרונה ושי גולני מקיבוץ מלכיה. **המצטיינים בענף ההדרים:** נעם קסברנר מקיבוץ נצר סירני ורון אלפסי ממושב חיבת ציון. **המצטיינים בענף הזית:** יוסי פרידמן מגשור ושייח יוסף פארג' מכפר ינוח. בנוסף, חולקו אותו **למצטיינים בהדרכה ומחקר.** דוד סילברמן קיבל מצטיין הדרכה, וד"ר ניר דאי ממרכז וולקני קיבל מצטיין מחקר. מועצת הצמחים חילקה עוד שתי אותו מיוחדים: איציק שניידר קיבל אות הוקרה על פעילותו הרבה במועצה בשנים האחרונות, בהם שימש כיו"ר המועצה ומ"מ מנכ"ל, והכתבת נווית זומר מעיתון ידיעות אחרונות, שמלווה שנים רבות את הענף וסוקרת את הפעילות שלו. לקריאה מפורטת על הזוכים ניתן לקרא בחוברת שמועצת הצמחים הפיקה. [כאן](#). **אנו שולחים ברכות לכל הזוכים.**

- **עיגון "ביטחון המזון" כיעד לאומי** – היום יום ראשון (6/9) יעלה להצבעה בישיבת הממשלה עיגון "ביטחון מזון" כיעד לאומי ואישור התכנית הלאומית לביטחון המזון לשנים 2026-2050. אנו מקווים שאכן הממשלה תאשר את התכנית. **יישר כח לשר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר על העלאת הנושא לסדר היום הלאומי.** לסדר היום של ישיבת הממשלה [כאן](#).
- **ביקור בעוף הגליל** – בשבוע שעבר סיירתי יחד עם פארוק דאבור מנהל מחוז צפון והעמקים במשרד החקלאות וביטחון המזון במפעל "עוף הגליל" שבקרית שמונה במטרה לבחון דרכים לסיוע להשקעות שהמפעל מתכנן לבצע בשנה הקרובה במטרה לייעל את תהליך הייצור ולשפר את כושר התחרות של המפעל. במסגרת הסיור הוצג לנו "המחסן הממוחשב" (שהוא היחיד בארץ) שהוקם ע"י המפעל והחל לפעול לפני חצי שנה. המחסן שכולו פועל באמצעות רובוטים, הביא ליעול וחיסכון בהוצאות ולשיפור דרמטי בכושר השיווק והמשלוחים של המפעל בהתאם לדרישות הצרכנים. תודה רבה לפארוק על שיתוף הפעולה והמאמצים לסייע למפעל חשוב זה.
- **כנס קמה** – ביום חמישי השתתפתי יחד עם עמית בן צור מנהל פורום ארלזרוב ומכון יסודות בכנס של חברת ק.מ.ה. (קבוצת מנהלים לניהול של קיבוצים) שהתקיים במרכז המחקר גילת שבנגב המערבי. הצגנו בכנס את תכנית צומחים 2050 שהוכנה ע"י המכון במטרה להגדיל את התפוקה של ענפי הצומח ב-25 השנים הקרובות בהתאם לתכנית לביטחון מזון שהוכנה ע"י משרד החקלאות וביטחון המזון. תודה לעמית ותודה על ההזמנה לחברת ק.מ.ה.

אירועים וכנסים

- **מפת איזורי היין של ישראל** – ביום ראשון 6/9, יתקיים אירוע ההשקה של מפת איזורי היין של מדינת ישראל. האירוע של משרד החקלאות וביטחון המזון בשיתוף עם משרד הבריאות. האירוע יתקיים בקריה החקלאית בבית דגן. פרטים והרשמה [כאן](#).
- **כנס ביטחון המזון הלאומי 2050** – משרד החקלאות וביטחון המזון עורך כנס בו יוצגו לראשונה עקרונות התוכנית הלאומית המלאה לביטחון המזון 2050, מפת דרכים לחיזוק מערכת המזון בישראל ולהבטחת זמינותו של מזון איכותי, מגוון ובר-השגה לכלל תושבי המדינה. הכנס יתקיים ביום שני 7/9. ההרשמה לכנס מלאה – ניתן יהיה לצפות בכנס בשידור חי בדף הפייסבוק של המשרד [כאן](#).

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

